

gerit tanquam liber et sui juris. Atque hoc modo excusari possunt religiosi, qui in praxi sequuntur alteram sententiam; quia Prælati eorum tacite consentiunt, dum sciunt, et non resistunt; quod si ita est, ipsi Prælati videant cur et quomodo id faciant. Ego vero existimo eos magis fundari in ignorantia, putantes contrariam sententiam esse practice probabilem; quod ego mihi non existimo.

10. *Videri quoque novitios non posse uti Cruciata.* — Solet autem peculiariter dubitari an idem dicendum sit de novitiis, quod nimirum non possint uti Bulla quoad hanc facultatem sine licentia Prælatorum. Videntur enim rationes factæ in eis procedere, nam quoad hoc judicandi sunt ac si essent veri religiosi, nam pro tunc sunt sub jurisdictione religionis quoad hoc forum, ut in simili dixit Cord., lib. 1. Quæstionarii, q. 30, ex quo loco possunt multa desumi ad hanc partem confirmandam. Nihilominus probabilius censeo, posse novitios gaudere hoc privilegio Bullæ, sive eam acceperint antequam religionem ingrediantur, sive postea illam sumpserint de licentia Prælatorum, vel absque illa. Ratio est, quia si attendantur generalia verba Bullæ, omnes comprehendunt; specialis autem illa ratio, ob quam credimus non comprehendere religiosos quoad hanc facultatem, non ita habet locum in novitiis, tum quia vere non sunt religiosi, et simpliciter liberi sunt, ut de se et de actibus suis possint disponere, cap. *Religioso*, de Sent. excom., cap. *Non solum*, de Regul., in 6, cum similibus; tum etiam quia, ex eo quod novitii habent hanc facultatem, non sequitur morale detrimentum religionis; ergo nullum habemus sufficiens fundamentum, ut eis hanc gratiam denegemus. Quin potius etiam post declarationes Pontificum, quod religiosi non possint uti tali facultate sine licentia suorum Prælatorum, probabilius est novitios posse nihilominus uti prædicta facultate Bullæ; quia quoad hunc rigorem non comprehenduntur sub religiosorum nomine, juxta generalem regulam Doctorum, dict. cap. *Religioso*, et Summistarum, verb. *Religio*, et aliorum quos congerit Tiraq., de Utrouque retractu, part. 1, § 1, glos. 8, num. 28 et sequentibus, quæ hic maxime locum habet, cum non militet in præsentem eadem ratio in novitio quæ in vero religioso quoad subjectionem et dependentiam a suis Prælati. Et hanc sententiam tenent frequentius moderni Doctores, et alii, quos referemus in puncto sequenti.

11. *An per privilegium unius religionis possit absolvi pœnitens alterius religionis.* — De privilegio tantum Papali dubium esse potest. — Aliud membrum supra propositum in fine n. 1, erat, an ex parte confessorum sit in aliquibus jurisdictione seu potestas per privilegium aliquod concessa, ratione cujus possint religiosi eis confiteri sine suorum Superiorum facultate. In quo solum est dubium de jurisdictione delegata a Papa, seu per privilegium Sedis Apostolicæ: inferior enim sufficere non potest, eo quod religiosi sint exempti (de his enim loquimur) a jurisdictione omnium aliorum Prælatorum extra suam religionem, non minus in foro pœnitentiæ, quam in exteriori; igitur neque ab ipsis Prælati externis absolvi possunt; multo ergo minus a delegatis eorum. De habentibus autem jurisdictionem delegatam per Pontificia indulta, est nonnulla ratio dubitandi; quia religiosi non sunt exempti a jurisdictione Pontificis; sed Pontifex concedit mihi, verbi gratia, jurisdictionem, ut possim audire confessiones sibi subditorum; ergo possum audire confessiones quorumcumque religiosorum; ergo et ipsi poterunt mihi confiteri sine facultate suorum Prælatorum, vel etiam contra prohibitionem illorum, quia non videntur posse id prohibere; sicut non potest parochus prohibere subdito suo, ne religioso privilegiato et approbato confiteatur.

12. Nihilominus dicendum est, unumquemque religiosum debere in hoc servare suum institutum, quod maxime in hac parte semper erit munitum Sedis Apostolicæ approbatione et confirmatione. Si ergo Prælati alicujus religionis juxta suam regulam non prohibent subditos suos confiteri cuicumque habenti alias jurisdictionem sufficientem in illo foro, poterunt tales religiosi absolvi non tantum a suis Prælati, sed etiam a quibuscumque religiosi privilegiatis ad tale munus. Quia confessores ipsi de se potestatem habent ad quascumque confessiones audiendas, si alias ex parte pœnitentium non sit impedimentum; quod, seclusa prohibitione sui instituti aut Prælatorum, nullum est; ergo. Solum in hoc potest adverti, contingere posse ut in aliqua religione sint aliqui casus peculiariter reservati, quamvis alias non sint prohibiti confiteri dicto modo, et tunc licet confessio de aliis peccatis fieri possit dictis confessoribus, quoad reservata vero servanda erit regula statim tradenda de cæteris religionis, quibus specialiter prohibitum est confiteri alicui sine licentia sui Prælati. Quia Prælati talis religionis tunc

non dant facultatem supra peccata sibi reservata, tum quia nec jurisdictionem seu facultatem tribuunt, ut supponimus, sed tantum non prohibent; tum etiam quia, licet darent facultatem confitendi cui vellent, non intelligerentur comprehendere casus reservatos sub illa generali concessione, juxta cap. 2 de Pœnit. et remiss., in 6. Neque etiam potestas, quam confessores aliunde habent, extenditur ad hos casus reservatos, propter ea quæ statim dicemus. Existimo autem paucas esse vel nullas religiones, in quibus tantam habeant religiosi libertatem, sed in omnibus observatur, ut religiosi nemini possint confiteri, nisi vel proprio Prælati, vel de licentia ejus, seu confessori ab ipso designato.

13. Sic ergo dicendum est, hujusmodi religiosos non posse confiteri aliis religiosi, vel sacerdotibus, etiam his qui alias habent jurisdictionem delegatam a Papa ut confessiones generaliter audiant. Ita sentiunt Doctores omnes, quos statim referam. Aliqui conantur hoc fundare in sola potestate ordinaria Prælatorum religionis; nam qui potest ligare, potest absolvi, cap. *Si inferior*, 21 d., et cap. *Si Petrus*, 24, quæst. 1, quod principium maxime verum habet in habente ordinariam potestatem; sed Prælati religionum data est potestas absolvendi suos religiosos; ergo possunt etiam eos ita ligare, ut ab aliis absolvi non possint. Et confirmatur, nam ob hanc rationem possunt casus sibi reservare. Confirmatur secundo: nam Prælati religionum commissa est propria cura spiritualis suorum religiosorum, et ideo illis data est plena jurisdictione ordinaria in hoc foro; ergo eo ipso est eis concessum, ut sine eorum facultate non possint aliis confiteri.

14. Hæc vero rationes et similes, licet probent respectu inferiorum Prælatorum, aut confessorum habentium ab eis delegatam jurisdictionem, non tamen respectu confessorum habentium jurisdictionem a Papa. Nam illud principium: Qui potest absolvi, potest et ligare (præter alias fallentias, vel interpretationes quas recipit), ad summum procedit respectu inferioris, vel æqualis judicis, non vero respectu superioris; nam inferior non potest ita ligare subditum, quin a superiore Prælati possit absolvi. Eadem autem ratio est de superiore ac de delegato ejus, quia censetur esse una jurisdictione. Quamvis ergo Prælati religionis possit ligare subditum, ne ab alio possit absolvi, non tamen potest in ea ligatione comprehendere Pontificem, vel

habentem potestatem ab illo; hic autem agimus de confessoribus habentibus a Pontifice potestatem. Unde ad primam confirmationem eodem modo responderi potest, licet Prælati religionis possit reservare casus respectu inferiorum, vel æqualium, non tamen respectu Papæ. Et patet, quia etiam Episcopi possunt reservare casus, et tamen religiosi aliqui per indulta Pontificia possunt ab illis absolvi; ergo eadem ratione poterunt absolvi a peccatis reservatis a religionum Prælati. Unde etiam non videtur urgere secunda confirmatio, quia, quamvis oves alicui ut proprio Pastori committantur, semper manet integrum jus supremi Pastoris, ut per se, vel per alium possit in eas influere.

15. Oportet ergo ostendere, non esse voluntatem ipsiusmet Pontificis delegare cuiquam suam jurisdictionem respectu aliorum regularium, repugnantibus vel non consentientibus Prælati illorum, hic enim est punctus difficultatis; nam revera, si Papa voluisset aliter illam jurisdictionem concedere, potuisset, et factum teneret, ut probant tam ratio dubitandi in principio posita, quam objectiones factæ contra superius fundamentum. Illud autem assumptum probatur ex privilegio Innocentii IV, concessio ordini Prædicatorum, scilicet, ut fratres habentes facultatem ut confessiones generaliter audiant, non possint talium religiosorum confessiones audire, nisi pœnitentes a suis Prælati licentiam habeant. Quo privilegio gaudent per viam communicationis aliæ religiones, quæ illam habent. Refertur autem illud privilegium in Supplement. Minor. et in lib. Monument. Ordin., et in Compendio Societatis, verb. *Confessarius*, § 5. Idem refertur concessum Minoribus et Carmelitis, ut refert Emmanuel Rodr., tom. 1, q. 62, artic. 4, quamvis solum videatur intelligere prohibitionem illam quoad alios Prælatos, vel confessores ab eis approbatos et jurisdictionem habentes; tamen propter hoc solum non erat necessaria specialis prohibitio, quia illud ex vi exemptionis et jurisdictionis horum Prælatorum prohibitum erat, ut probat primum fundamentum adductum in num. 13; ergo universaliter intelligenda est illa prohibitio de quibuscumque confessoribus. Idem concessum esse ab Innocentio VIII et Julio II Ordini Eremitarum S. Augustini, refertur in Compendio Mendicantium, verb. *Confessio*, et *Confessor*, § 6 et 7; et Clemens VIII ac Gregorius XI idem concesserunt Ord. Cisterciensium, ut habetur in ejus Compendio, verb. *Con-*

fessor, § 3, ubi etiam dicitur, ab antiquo fuisse illi Ordini indultum, ut unusquisque Monachus confiteri debeat suo Prælato, vel aliis de ejus licentia, aut designato confessori conventuali. Quæ concessio intelligi debet exclusive, scilicet ut alteri confiteri non possit, quantumcumque ipse confessor aliunde habeat jurisdictionem ad confessiones audiendas. Idem enim Pontifex, qui talem jurisdictionem concessit, potest alia via limitationem hanc adhibere, scilicet, ut respectu regularium nemo uti possit tali jurisdictione, nisi pœnitens a suo Prælato facultatem habeat. Denique limitationem illam expresse posuit Benedictus XI in Extravag. *Inter cunctas*, de Privilegiis, dicens: *Non religiosi, qui secundum statuta suorum ordinum propriis Prælati confiteri debent, aut ab eis, ne confiteantur aliis, prohibentur*. Atque ita est etiam consuetudine receptum in omnibus religionibus bene ordinatis. Quæ consuetudo sufficiens esse solet ad suo modo dandam vel tollendam jurisdictionem in hoc foro. Unde nec moniales etiam confiteri possunt quibuscumque regularibus confessoribus, nisi de licentia suorum Prælatorum. Et ideo Congregatio Cardinalium, circa cap. 10, de Regul., sess. 23, Concil. Trident., declaravit, etiam extraordinarios confessores, qui aliquoties in anno dandi sunt monialibus, a Prælati illarum esse approbandos, ita ut si monasteria sint subjecta regularibus, Episcopi approbatio non sufficiat, nisi in aliquo extraordinario casu, quem infra in speciali capite de monialibus fortasse attingemus.

16. Tandem ex his omnibus probabiliter conjectare possumus, a principio non fuisse mentem Pontificum concedentium religiosi jurisdictionem ad confessiones audiendas, illis concedere facultatem audiendi confessiones regularium, invitit eorum Prælati; nam quæ a Deo et ejus Vicario sunt, ordinata sunt; cum ergo Prælati religionis ab ipso Pontifice habeat jus prohibendi subdito ne extraneis confiteatur, inordinatum esset ut alii nihilominus haberent jurisdictionem ab eodem Pontifice ad tales confessiones audiendas. Dices: eadem ratione dicitur esse inordinatum quod habeant jurisdictionem audiendi confessiones secularium invitit parochis vel Episcopis. Respondeo non esse similem rationem, quia non est tanta dependentia voluntatis hominis secularis a suo Episcopo vel Parocho, quanta esse debet voluntatis religiosi a suo Prælato; nec etiam est tam neces-

saria subordinatio inferioris ad superiorem, nec tam intima cognitio, quam superior debet habere de inferiore; et ideo in statu religioso multum invertitur debitus ordo per hujusmodi libertatem subditorum; quod non ita fit in statu seculari. Propter hoc ergo satis verisimile est, Pontifices nunquam intendisse dare hanc jurisdictionem cum detrimento religiosi ordinis ac disciplinæ; et ad hoc confirmandum juvant, quæ supra in simili puncto diximus, et per hæc satis responsum est rationi dubitandi in contrarium.

CAPUT XVII.

AN SALTEM PRO RELIGIOSIS PEREGRINIS AC NOVITIIS ABSOLVENDIS DETUR IN ALIIS DICTA POTESTAS.

1. *Responsio generalis.* — Peculiare autem hic dubium circa hoc occurrit de religiosi peregrinantibus, cui possint aut debeant confiteri de non reservatis (nam de reservatis in cap. 19, num. 2, dicemus). In quo, juxta regulas juris communis dicendum est, debere confiteri ei, qui in loco in quo inveniuntur, jurisdictionem habet ordinariam, vel delegatam, ut ex propria materia de pœnitentia constat. Quia vero religiosi etiam in hoc regi solent speciali jure, illud unusquisque servare debet, quod ad se pertinet, et generalis regula erit, ut unusquisque sequatur directionem sui Prælati, vel suæ regulæ, juxta dicta in proximo capite. Certum est enim religioso peregrinanti nec debere, nec posse denegari facultatem ut alicui confiteri possit, quia hæc necessaria est, considerata hominis fragilitate, et, seclusa præcisa necessitate, ad majorem perfectionem etiam confert.

2. *Deciditur unus casus circa peregrinos.* — *Deciditur alter casus.* — *Ratio decisionis.* — Deinde, distinguere possumus veluti tres casus. Primus est, quando religiosus peregrinus secum defert socium ejusdem religionis, sacerdotem, et sufficientem ad confessiones audiendas; et tunc communis observantia esse solet, ut religiosus peregrinans debeat socio confiteri, et non alteri, quia hæc solet esse voluntas Prælatorum, quæ licet aliquando non sit expressa, sufficit tacita, et inclusa in ipsa licentia sic peregrinandi, quam recta ratio et communis consuetudo satis indicant. Secundus casus est, ut religiosus peregrinus sit hospes in alia domo vel monasterio ejusdem religionis; et tunc regula est ut confi-

teri debeat vel Prælati ipsius domus, vel alteri de licentia ejus, vel confessori conventuali, qui est quasi Ordinarius illius loci; non tamen poterunt confiteri aliis religiosi ejusdem domus, si ad audiendas confessiones suorum religiosorum a Prælati expositi non sint. Ratio est, quia illi non habent jurisdictionem ad audiendas confessiones religiosorum; ergo nec circa hospitem habent. Prælati vero vel Ordinarii habent jurisdictionem, cui jure hospitii subdi potest peregrinus pro eo tempore quo ibi moratur.

3. *Evasio.* — Dices, rationem hanc procedere considerando jurisdictionem ut manantem a Prælati illius domus, vel per se illi convenientem; secus vero intelligi posse de jurisdictione manante a Prælati ipsiusmet peregrini, qui dedit illi facultatem eligendi confessorem, ut de clerico seculari statim dicemus. Ergo per illam poterit eligere quemcumque religiosum illius domus. Respondent aliqui non posse, quia alii religiosi illius domus non sunt approbati a Prælati religionis ad audiendas confessiones religiosorum; religiosi autem quamvis possint eligere sacerdotem non approbatum ab Episcopo, juxta Concilium Tridentinum, non tamen possunt eligere, juxta antiquum jus (quod Tridentinum in hac parte non mutavit), nisi sacerdotem approbatum a suis Prælati. Sed hoc non satisfacit; nam vel approbationem intelligunt collationem jurisdictionis, et sic est verum quod assumitur, tamen in eo quod subsumitur, petitur principium; nam hoc est quod contendimus, scilicet, quemlibet religiosum electum a pœnitente, eo ipso esse approbatum ab ipsius Prælati, per facultatem quam ille fecit eligendi confessorem; sicut de seculari clerico statim dicemus. Si autem per approbationem intelligatur judicium prævium, seu declaratio authentica de sufficientia ad audiendas confessiones, qualem nunc requirit Concilium Tridentin., ab Episcopo datum ad audiendas confessiones secularium, sic falsum est assumptum, quia nec antiquo jure fundatum est, nec consuetudine constat, ut ex sequenti casu evidentius constabit. Item illo modo non satisfacit difficultati; nam possunt esse in illa domo multi, qui sæpius fuerunt confessores fratrum, et tunc non sint, qui, quantum ad approbationem, quæ excogitari potest, seclusa jurisdictione, merito censi debent approbati, et tamen non licet hospitibus confiteri. Dico ergo rationem hujus esse, quia in eo casu non potest manare jurisdictio

a Prælati pœnitentis. Nam facultas, quæ illi datur ad eligendum confessorem, solum est pro casibus necessitatis, quando deest ordinarius confessor ejusdem religionis; tunc autem jure hospitii ille habet sufficientem ordinarium confessorem ejusdem religionis, etiam applicando cum proportionem jus commune; ergo tunc cessat facultas eligendi confessorem, et consequenter deest omnis jurisdictio, quæ manare potest a Prælati pœnitentis. Unde si Prælati concessisset expressam facultatem eligendi quemcumque sacerdotem, etiam in monasteriis ejusdem religionis, tunc sine dubio posset cuicumque confiteri, nisi statuta religionis ita repugnarent, ut illam facultatem irritam redderent. Regulariter autem superiores talem facultatem non concedunt, vel quia per regulam prohibentur, vel certe quia per se est irrationabilis, et contra debitum ordinem sine ulla necessitate. Quapropter eo ipso quod talis facultas non est expressa, censetur non concessa, nec comprehensa sub generali facultate, quæ et necessitatem respicit, et debitum ordinem religiosum.

4. *Quid quando concurrunt ambo præcedentes casus.* — Addendum vero occurrit circa hunc et præcedentem casum, si ambo simul concurrant, liberum esse religioso alterutro ex illis modis confiteri, id est, si religiosus habens socium sacerdotem in aliquo monasterio suæ religionis hospes sit, posse vel socio suo, vel Ordinario ipsius monasterii confiteri. Ita enim, quantum intelligere possumus, habet consuetudo. Et ratio esse potest, quia in utroque illorum est sufficiens titulus jurisdictionis, et per se non repugnat habere duos confessarios idoneos; neque ibi intervenit voluntas proprii Prælati, quæ unum illorum acceptet, et alterum excludat; nullam enim est ratio sufficiens ad præsumendam illam, cum uterque illorum modorum sit per se satis ordinatus, et consentaneus religioni. Secus vero esset, si vel superior aliud ordinasset aut declarasset, quod sine dubio facere potest, vel per specialem regulam aut consuetudinem religionum aliquid etiam definitum esset, nam illud semper observare necesse est.

5. *Deciditur tertius casus.* — Tertius casus est, quando religiosus divertit ad loca extra monasteria suæ religionis; et tunc, seclusis particularibus voluntatibus, seu instructionibus Prælatorum, quæ non cadunt sub scientiam, nisi quoad hoc solum quod servandæ